

Phát biểu của Susan V. Berresford, người sáng lập Nhóm

Nhóm Đối thoại Mỹ - Việt Nam về Da cam/Dioxin

Hội nghị Bàn tròn 2014 của Nhóm Đối thoại về Da cam/Dioxin

Ngày 21/4/2014 Biên Hòa, Việt Nam

Cảm ơn các quý vị đã cho tôi cơ hội hôm nay được phát biểu với tư cách là người sáng lập Nhóm Đối thoại Mỹ - Việt Nam về Da cam/Dioxin tại Việt Nam. Trong ý kiến ngắn gọn của tôi, tôi chỉ muốn nêu lên ba điểm.

Trước tiên, chúng ta phải luôn luôn nhìn lại để xem chúng ta đã thực hiện được những gì. Những người tham gia chiến dịch cải cách không làm đầy đủ việc này, chủ yếu là do họ luôn tập trung vào thách thức mới nhất. Vì sao bây giờ tôi nhấn mạnh đến điều này?

Trong nỗ lực nhằm giải quyết những tác động của chất độc da cam ở Việt Nam, người ta dễ quên rằng cách đây không lâu vấn đề này dường như không thể giải quyết được. Lúc đầu, vấn đề Da cam/Dioxin gây nhiều tranh cãi và “không giới hạn” khi hai nước chúng ta thận trọng thăm dò về mối quan hệ sau chiến tranh. Sau đó khi vấn đề này trở thành chủ đề thảo luận một cách thận trọng và khi Nhóm Đối thoại được thành lập, vấn đề này dường như vẫn không giải quyết được. Nó dường như quá lớn, ảnh hưởng đến quá nhiều nơi, quá nhiều người và thiếu sự chắc chắn mang tính khoa học về nguyên nhân và giải pháp. Thậm chí sau đó, khi các nơi đứng là điểm nóng dioxin được xác định và được đặt thứ tự ưu tiên, thì vẫn không chắc làm thế nào để giảm bớt tác hại khủng khiếp của chất độc da cam đối với con người. Và cuối cùng, khi có các biện pháp nhằm ngăn chặn tác hại của chất độc da cam đối với con người, thì vấn đề chi phí đã cản trở tiến triển của công việc này.

Hôm nay, chúng ta có thể tự hào rằng hai nước chúng ta, bằng những cách thức khác nhau, đã giải quyết được những vấn đề mà chỉ vài năm trước đây dường như vẫn là quá khó. Chúng ta đã đặt ra thứ tự ưu tiên giải quyết các điểm nóng, chúng ta có một số công nghệ và biện pháp để giải quyết vấn đề dioxin và hiện nay chúng ta có thể ước tính được chi phí và khung thời gian đủ chính xác để triển khai. Hơn nữa, hiện nay vấn đề này là đề tài được chấp nhận trong các cuộc thảo luận song phương. Không phải là tất cả các vấn đề đã được giải quyết đầy đủ, tất cả các chi phí đều được biết rõ, hay tất cả những gì cần làm thì đang được tiến hành. Không ai có thể nói như thế. Nhưng chúng ta có đủ kiến thức và kinh nghiệm để nhìn thấy con đường phía trước. Chúng ta biết rằng nếu hai nước chúng ta và những nước khác tiếp tục hợp tác trong việc tẩy độc dioxin, chúng ta có thể thực hiện được công việc này.

Điểm thứ hai là, có một lý do nữa để nhìn lại. Thông thường, những bài học từ thành công trong một nỗ lực có thể dẫn dắt chúng ta vượt qua những khó khăn tiếp theo. Trong thực tế, tôi tin rằng chúng ta có thể áp dụng những bài học từ chiến lược làm sạch môi trường đến các vấn đề người khuyết tật liên quan đến dioxin hiện vẫn đang còn tồn tại. Những vấn đề người khuyết tật này là công việc chưa hoàn thành của chúng ta. Các gia đình Việt Nam đang hàng ngày hàng giờ vật lộn với các vấn đề đó.

Cho đến tận gần đây, khi các quan chức Mỹ và Việt Nam xem xét việc giúp đỡ các gia đình bị khuyết tật liên quan đến dioxin, vấn đề này dường như vẫn còn là rất lớn, chi phí vẫn không biết chắc chắn, các biện pháp khắc phục đáng tin cậy vẫn khó được xác định, cũng giống như các vấn đề môi trường trước kia. Ngoài ra, dường như không công bằng và trái đạo đức khi chỉ tập trung vào những người bị khuyết tật liên quan đến dioxin trong khi có rất nhiều người bị các loại khuyết tật khác và cần sự quan tâm cấp bách ở Việt Nam. Vì vậy, chúng ta cần làm việc cùng nhau để giúp đỡ những người bị khuyết tật, bất kể do nguyên nhân nào. Bất kể do nguyên nhân nào có nghĩa là chúng ta không chỉ trực tiếp tập trung vào những người bị khuyết tật liên quan đến Da cam/Dioxin.

Nhưng bây giờ tôi nhìn vấn đề có khác đi. Có một cách để chúng ta vẫn tập trung vào những người bị khuyết tật liên quan đến Da cam/Dioxin và không bị quá tập trung hay rơi vào tình thế khó xử về đạo đức. Chúng ta có thể áp dụng nguyên tắc quyết định tương tự đã dẫn đến sự khởi đầu thành công trong việc làm sạch môi trường, với việc xác định Đà Nẵng, Phù Cát và Biên Hòa là những điểm nóng ưu tiên cần giải quyết. Chúng ta cần xác định các gia đình và cá nhân bị khuyết tật liên quan đến Da cam/Dioxin nhiều nhất và nghiêm trọng nhất. Nghiên cứu gần đây của Charles Bailey cho chúng ta thấy hầu hết họ là những người có vấn đề rất nghiêm trọng về năng lực vận động và tâm thần, họ sống trong các cộng đồng và gia đình nghèo tương đối xa các trung tâm đông dân hơn.

Những gia đình này ít khả năng được giúp đỡ nhiều bởi chương trình giúp đỡ khuyết tật chung “bất kể nguyên nhân”. Hỗ trợ chung thường nhằm vào những người bị mù hoặc bị điếc, hoặc những người bị tổn thương ở chân tay, hay những người bị tâm thần. Đối với nhiều người, đây là những vấn đề nghiêm trọng và ngày càng được giải quyết bởi các dịch vụ và các nhóm tự lực đã phát triển ở đây rồi. Tôi hy vọng hai nước chúng ta sẽ tiếp tục hợp tác trên lĩnh vực người khuyết tật theo nghĩa rộng. Tuy nhiên cần quan tâm đặc biệt đến những người bị khuyết tật nghiêm trọng liên quan đến dioxin. Tôi tin rằng đây là lĩnh vực ưu tiên mà nhân dân Việt Nam muốn Mỹ hiểu và giải quyết nhất.

Chúng ta đã có một vài ví dụ về cách làm việc này và chúng ta có thể ước tính chi phí dựa trên kinh nghiệm. Sự hiểu biết này bắt đầu cho chúng ta thấy lộ trình tiến tới việc giải quyết các vấn đề người khuyết tật. Đồng nghiệp của tôi, Charles Bailey, người mà tôi đã có vinh hạnh động viên và hỗ trợ trong nhiều năm, sẽ nói nhiều về nghiên cứu gần đây đã giúp chúng tôi thấy được lộ trình này. Công việc mà ông đã làm cho thấy cách xác định và đặt thứ tự ưu tiên cho những người cần được giúp đỡ nhất, nhấn mạnh cách để giúp đỡ cha mẹ có thời gian nghỉ ngơi, gia đình được an toàn và gia đình có đầu tư, tất cả được cung cấp thông qua việc quản lý người khuyết tật theo ca một cách có trách nhiệm và do địa phương quản lý.

Thứ ba và cuối cùng, tôi muốn đưa ra một quan điểm cá nhân. Tôi tin rằng mỗi người chúng ta dù ở bất cứ nơi nào trên thế giới đều chia xẻ ít nhất là trách nhiệm cá nhân của mình. Mỗi chúng ta nên làm hết sức mình để thế giới tốt hơn một chút so với cái thế giới chúng ta đã thấy. Đối với tôi, điều này có nghĩa là cố gắng để hiểu được sự đau khổ và tìm cách để làm điều gì đó giúp nó.

Tôi nhận thấy mình có vinh dự lớn được làm việc tại Quỹ Ford trong phần lớn cuộc đời sự nghiệp của mình. Trước đó tôi cũng đã làm việc cho chính phủ, cho một tổ chức phi chính phủ và cho một doanh nghiệp nhỏ. Một phần do tôi đã được bố mẹ tôi giáo dục rằng phải biết nhìn nhận và phản ứng với sự đau khổ, nên tôi đã luôn luôn tự hỏi làm thế nào để tôi có thể sử dụng nguồn lực của người chủ của tôi để giúp đỡ những người cần được giúp đỡ. Tôi trở nên tin rằng cách làm việc cùng nhau giúp đóng góp nhiều nhất cho lợi ích xã hội và làm giảm bớt sự đau khổ. Chúng ta làm việc hiệu quả nhất khi chúng ta hỗ trợ những người lạc quan, những người có ý tưởng tốt và những người có ý thức cấp bách tạo ra sự thay đổi tích cực. Chúng ta cần phải hỗ trợ các quá trình thử nghiệm và có lỗi của họ, không đòi hỏi các chiến lược cứng nhắc với các tiêu chuẩn đo lường. Các kết quả thành công đến từ sự tin cậy và quan hệ đối tác chứ không phải từ sự kiểm soát.

Khi chúng tôi cùng làm việc về vấn đề Da cam/Dioxin tôi đã cố gắng thực hiện các nguyên tắc này. Quỹ Ford, Charles Bailey và tôi đã hỗ trợ những người làm việc về Da cam/Dioxin, những người đã có những ý tưởng đầy hứa hẹn, những người sẵn sàng chấp nhận rủi ro và thử nghiệm những điều mới và những người nôn nóng muốn tạo nên sự thay đổi. Chúng tôi đã cố gắng hỗ trợ và không cản trở họ.

Hầu hết chúng ta trong căn phòng này có mặt ở đây bởi vì chúng ta quan tâm đến việc chấm dứt tai họa của Da cam/Dioxin đối với cả môi trường và cả những người bị ảnh hưởng. Giờ đây chúng ta không những có thể cam kết tiếp tục con đường làm sạch môi trường mà còn bắt đầu con đường giúp đỡ những người bị khuyết tật nặng liên quan đến Da cam/Dioxin. Như Charles Bailey sẽ giải thích, nhiệm vụ thứ hai có thể thực hiện được và sẽ có đủ khả năng để thực hiện được. Đó là điều mà người Việt Nam đã luôn luôn nhấn mạnh trong các cuộc thảo luận với Mỹ. Đó là điều mà đương nhiên bất cứ ai cũng muốn làm khi họ nhìn thấy sự can đảm và nhu cầu của các gia đình có con bị khuyết tật nghiêm trọng liên quan đến vấn đề Da cam/Dioxin.

Tôi hy vọng rằng khi Nhóm Đối thoại của chúng tôi khép lại công việc của nhóm, chúng tôi sẽ thấy lộ trình giải quyết vấn đề môi trường và người khuyết tật liên quan đến vấn đề Da cam/Dioxin là ưu tiên chung của chúng ta. Con đường kép này phù hợp với khái niệm về quan hệ đối tác toàn diện mà chính phủ của chúng ta đang cùng nhau thực hiện.

Cảm ơn các quý vị.